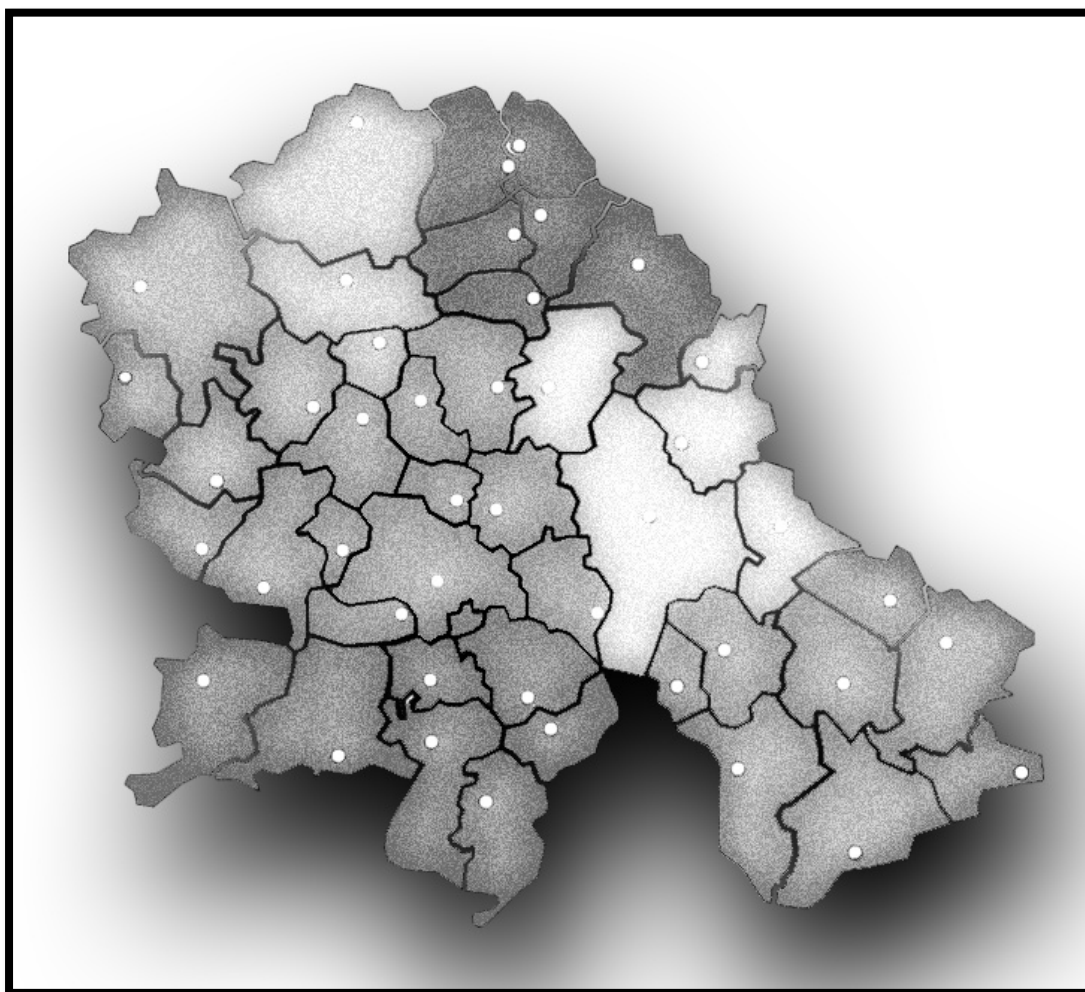

2018

ИССН 1820 -7596

Институт за јавно
здравље Војводине

Центар за контролу и
превенцију болести

ВОЈВОЂАНСКИ ЕПИДЕМИОЛОШКИ МЕСЕЧНИК

Вол 13

фебруар 2018.

година 2018.

ВОЈВОЂАНСКИ ЕПИДЕМИОЛОШКИ МЕСЕЧНИК

Издавач
Институт за јавно здравље Војводине
Нови Сад, Футошка 121

Уређивачки одбор:

Проф. др Владимир Петровић

Проф. др Горана Драговац

Прим. др Светлана Илић

Прим. др Младен Петровић

Редакцијски колегијум:

Доц. др Миољуб Ристић, Прим.др сци мед Снежана Медић,

Др Смиљана Рајчевић, Др Мирјана Штрбац, Др Јелена Ђекић Малбаша

Екатерина Марковић, Анкица Вукас, Сања Симић,

Марија Живановић, Анита Јоветић, Душан Царевић, Радмила Зобеница

Информатичка обрада и дизајн:
Јосип Михајловић

Актуелности:

Извор података:
World Health Organization
European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC)
Институт за јавно здравље Војводине
Институт за јавно здравље Србије

СВЕТ

Надзор над масовним окупљањима: Зимске олимпијске игре у Јужној Кореји

Зимске олимпијске игре одржане су у Пјонгчангу у Јужној Кореји у периоду од 9. до 25. фебруара ове године, а затим ће се одржати параолимпијске игре од 9. до 18. марта 2018. године. У два олимпијска села смештено је више од 6800 спортиста. До краја фебруара Корејски центар за контролу и превенцију болести пријавио је 324 потврђена случаја норо вирусних инфекција, док други значајни поремећаји здравља учесника нису регистровани.

ЕВРОПА

Смртни случајеви повезани са хладним временом: Према Светској метеоролошкој организацији крај зиме ове године обележиће екстремно ниске температуре у већем делу Европе. До почетка марта забележено је 56 смртних случајева услед хладног времена. Смртни случајеви су пријављени у Пољској (21), Словачкој (7), Чешкој (6), Литванији (5), Француској (4), Шпанији (3), Италији (2), Румунији (2), Србији (2), Словенији (2), Холандији (1) и Великој Британији (1). Очекује се пораст броја смртних случајева повезаних са хладноћом у наредним данима. Најугроженија популација су бескућници а неколико земаља предузима додатне мере превенције обезбеђујући додатне смештаје за бескућнике.

СРБИЈА

Морбили (мале богиње): Мале богиње су један од водећих узрока смртности деце у свету, иако се могу ефикасно спречити безбедном и ефективном вакцином која је доступна већ више од 40 година. Од почетка октобра 2017. године, закључно са 5.3.2018. године на територији Републике Србије, укључујући и територију надлежности Завода за јавно здравље Косовска Митровица, регистрована су укупно 3123 случаја малих богиња, од којих је 1581 лабораторијски потврђен у Институту Торлак. Најмлађа оболела особа је стара 15 дана, а најстарија 70 година. Највећи број оболелих је у узрасним групама млађим од пет и старијим од 30 година.

Већина оболелих особа (95%) је невакцинисана, непотпуно вакцинисана или непознатог вакциналног статуса.

Од укупног броја оболелих, 32% је било хоспитализовано или је хоспитализација у току. Од тежих компликација малих богиња регистровано је запаљење мозга код једне и упала плућа код 346 оболелих особа. До 5. марта, смртни случај као последица компликација малих богиња је наступио у седам случајева:

Крајем децембра 2017. године Клиника за инфективне и тропске болести у Београду пријавила је смртни исход код особе узраста 30 година из Београда, која није била вакцинисана. Болест је лабораторијски потврђена, а у клиничком току је дошло до развоја запаљења плућа. То је први смртни исход од малих богиња регистрован после 20 година у Србији.

ВОЈВОДИНА

Грип - Епидемиолошка ситуација – 8. недеља/2018.

На основу показатеља географске раширености у Војводини је регистрована инциденција обољења сличних грипу (ОСГ) на нивоу регионалне активности. На основу регистроване стопе ОСГ интензитет активности вируса грипа је низак, а на основу стопа инциденције акутних респираторних инфекција (АРИ) регистрован је средњи праг интензитета активности вируса грипа на територији Војводине. Посматрано по окрузима Покрајине, интензитет активности вируса грипа је изнад средњег прага интензитета на територији Севернобанатског и Средњобанатског округа, док је на територијама осталих пет округа Покрајине регистровани праг испод средње вредности интензитета активности вируса грипа. За последње две недеље сентинелног надзора над грипом тренд активности вируса грипа је опадајући.

Март - месец борбе против рака: превенција малигнух тумора РЕДОВАН ПРЕГЛЕД ЈЕ НАЈБОЉА ЗАШТИТА!

Текст преузет са сајта Института за јавно здравље Војводине

Епидемиолошке карактеристике малигнух тумора у Србији

После болести срца и крвних судова, малигни тумори представљају најчешћи узрок оболевања и умирања људи у већини земаља у развоју, па и у Србији. Према проценама Светске здравствене организације оболевање од малигнух болести у свету је порасло са 12,7 милиона у 2008. години на 14,1 милиона људи у 2012. години. До 2032. године очекује се да ће оболети 25 милиона људи широм света, односно оболевање од рака ће порастати за 70 посто. Према истом извору у 2012. години од свих локализација малигнух тумора умрло је 8,2 милиона људи широм света. Највећи пораст и у оболевању и у умирању у следећих двадесет година ће бити у неразвијеним и средње развијеним земљама где је пораст популације и дужи животни век, али постоје велике разлике у социоекономском статусу. И даље ће у неразвијеним земљама као последица високе преваленције инфекције хуманим папилома вирусом (ХПВ), непостојања ХПВ имунизације и одговарајућих превентивних програма (скрининга) доминирати у оболевању и умирању карцином грлића материце. У средње развијеним земљама ће и даље водећи карциноми бити они који се доводе у везу са начином живота (пушење, алкохол, физичка неактивност и неправилна исхрана) као што су карцином плућа, дојке, дебелог црева и ректума. У Србији се бележи релативно висока стопа оболевања и умирања од малигнух болести, као и висока учесталост фактора ризика. Водећи узроци оболевања и умирања од рака у нашој земљи готово су идентични водећим узроцима оболевања и смртности од малигнух тумора у већини земаља у развоју. Мушкарци у нашој средини највише су оболевали од рака плућа, колоне и ректума и простате. Код жена малигни процес је најчешће био локализован на дојци, колону и ректуму, плућима и грлићу материце. Када говоримо о умирању, после кардиоваскуларних болести, малигни тумори представљају најчешћи узрок умирања у нашој земљи. У Републици Србији 2014. године од рака су умрле 21.322 особе (12.117 мушкараца и 9205 жена) и стандардизована стопа морталитета износила је 198,7 на 100.000, што је Републику Србију сврстало међу земље са средњим ризиком од умирања од малигнух болести у Европи. Малигни тумори плућа и бронха водећа су малигна локализација и у оболевању и у умирању међу мушкарцима, односно трећи по учесталости узрок оболевања и други узрок умирања међу женама са дијагнозом рака. Рак дојке најчешћи је малигни тумор у оболевању и умирању код жена, а малигни тумори дебелог црева и ректума у нашој земљи друга су по учесталости локализација рака у оболевању и умирању код мушкараца, односно, други по учесталости у оболевању и трећи у умирању од малигнух тумора код жена. Већ дуги низ година рак грлића материце је један од водећих малигнух тумора у оболевању и умирању код жена у Србији. Током последње године, био је четврти по учесталости малигни тумор у оболевању и у умирању међу нашим женама. Трећи по учесталости малигни процес међу нашим мушкарцима је био локализован на простати.

Превенција малигнух тумора

У складу са Резолуцијом о превенцији и контроли рака коју је усвојила Скупштина Светске здравствене организације 2005. године, Министарство здравља Републике Србије израдило је Национални програм за борбу против рака. Овај програм представља део интегрисане акције друштва усмерене на елиминацију фактора ризика, превенцију и рано откривање малигнух тумора, боље дијагностиковање, лечење и негу оболелих од рака.

У нашој земљи непрепознавање ризичног понашања и недовољно коришћење позитивних искустава у спровођењу програма превенције и раног откривања рака из развијених земаља Европе и света, и даље представља значајан проблем. У Србији су донети национални програми за скрининг рака грлића материце, рака дојке и колоректалног рака, који би требало да у наредном периоду значајно смање оболевање и умирање од наведених локализација малигнух тумора. На скрининг рака дојке биће позиване жене старости од 50 до 69 година. Мамографски превентивни прегледи предвиђени су да се раде свим женама наведеног узраста на две године. Скринингом на карцином грлића материце обухватиће се жене између 25 и 64 година, које ће бити позиване на превентивни гинеколошки преглед и Пап тест једном у три године. Циљна група за тестирање на рак дебелог црева обухватиће грађане оба пола старости од 50 до 74 година, који ће једном у две године бити позивани на тестирање на скривено крварење у столицама. На приближно две трећине фактора ризика који су одговорни за настанак рака могуће је утицати, мењати их или их потпуно елиминисати. За сваки трећи случај рака одговорно је пушење дувана. Истраживања у Србији показала су да свакодневно и повремено пуши више од 1/3 одраслог становништва, а да просечан „пушачки стаж“ свакодневног пушача износи приближно 19 година. Више од 3/5 становништва изложено је дуванском диму у сопственој кући, а 2/5 и на радном месту.

Више од 1/3 свих случајева рака је последица гојазности, неправилне исхране и физичке неактивности. Скоро 1/5 одраслог становништва Србије је гојазна (индекс телесне масе ≥ 30). Прекомерна телесна тежина и гојазност повећавају ризик од настанка рака тела материце, дебелог црева, дојке (код жена у менопаузи) и простате код мушкараца.

Тешко се процењује изоловани допринос физичке неактивности као фактора ризика у настанку малигнух тумора. Избалансирана физичка активност је директно повезана са истовременим смањењем телесне тежине. Физичка активност и избалансирана исхрана су мере превенције рака дебелог црева, дојке и простате.

Сваки 30. одрасли становник Србије свакодневно конзумира алкохолна пића. Конзумирање алкохола повећава ризик од настанка рака уста, ждрела, дојке, дебелог црева и јетре. Четири, односно шест пута већи ризик од настанка рака органа за варење имају особе које дневно попију око 1 л вина или 2 л пива у односу на особе које повремено или никада не конзумирају алкохол.

Свака претерана изложеност сунчевој светлости или вештачким изворима светлости, као што су соларијуми, повећава ризик од добијања свих врста рака коже.

Канцерогени животне и радне средине изазивају генетске промене ћелија уз повећано стварање слободних радикала који додатно изазивају промене на хромозомима и генима. Њихово дејство настаје после дужег латентног периода, који траје од пет до 40 година, колико је у просеку потребно времена да се нормална ћелија трансформише у малигну ћелију.

Сваки десети случај рака је последица инфекције. Скоро 22% смртних исхода од рака у земљама у развоју и 6% у развијеним земљама су последица хроничне инфекције, хепатитисом Б или Ц вируса (који су одговорни за настанак рака јетре), Хуманим папилома вирусом (рака грлића материце) и Хеликобацтер пулори (рака желуца).

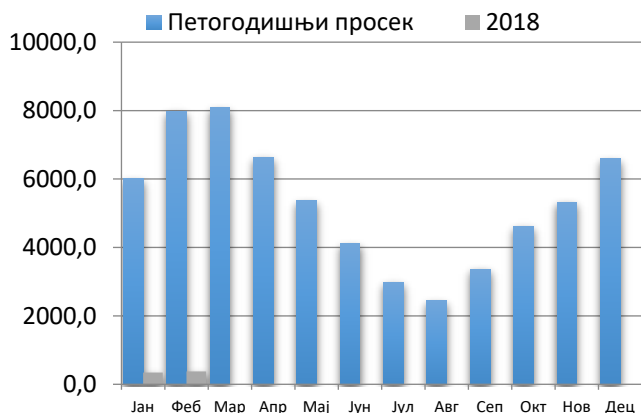
У великом броју случајева малигне болести су излечиве, уколико се открију на време.

Редовном посетом свом изабраном лекару, дајете себи шансу да budete бржи од болести.

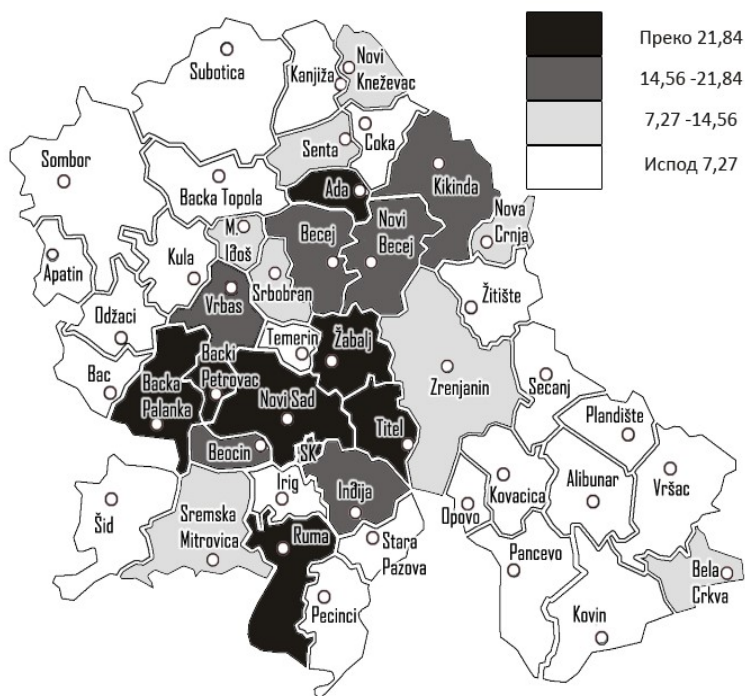
ЭПИДЕМИОЛОШКА СИТУАЦИЈА ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ У ВОЈВОДИНИ У ФЕБРУАРУ 2018.ГОДИНЕ

У фебруару 2018.године у АП Војводини пријављено је 376 случајева оболевања од заразних болести. Инциденција заразних болести у АП Војводини износила је 19,5 на 100.000 становника.

У фебруару месецу у Војводини је регистровано 14 смртних случајева као последица оболевања од заразних болести. У свим случајевима смртни исход је наступио као последица оболевања од грипа.

Највиша инциденција забележена је у општинама **Рума(93,9)**, **Сремски Карловци(80,0)**, **Нови Сад(54,9)**, **Тител(50,8)**, и **Ада(41,2)**, док је најнижа инциденција забележена у општинама **Сомбор(2,3)**, **Оџаци(3,3)**, **Апатин(3,5)**, **Вршац(3,8)** и **Пећинци(5,1)**. **На територији 12 војвођанских општина у фебруару 2018.године није регистрован ни један случај заразне болести.**

ДЕСЕТ НАЈЧЕШЋИХ ДИЈАГНОЗА У ФЕБРУАРУ

ДИЈАГНОЗА	Инц II 2017.	Инц II 2018.
<i>Influenza virus identificata J10</i>	1,7	9,7
<i>Diarrhoea causa infectionis A09</i>	6,4	2,2
<i>Enteritis salmonellosa A02.0, .9</i>	0,7	1,2
<i>Morbilli B05</i>	0,0	1,2
<i>Pertussis A37</i>	0,7	1,2
<i>Enteritis campylobacterialis A04.5</i>	0,5	0,7
<i>Infectio chlam.modo sex. transmissa A56</i>	0,8	0,7
<i>Tuberculosis A15-19</i>	0,7	0,7
<i>Hepatitis viralis chronica C B18.2</i>	0,0	0,4
<i>Syphilis A51-53</i>	0,2	0,2

ЭПИДЕМИЈЕ

У фебруару 2018.године су на територији Војводине, пријављене три епидемије заразних болести:

У предшколској установи у Новом Саду у епидемији салмонелозе оболело је 15 деце из две узрасне групе у једном објекту;

У Дому за старе у Мољу у епидемији грипа оболело је 70 корисника и девет запослених;

У Специјалној болници за плућне болести у Зрењанину, у епидемији ентероколитиса изазваног токсином бактерије *Clostridium difficile*, оболело је седам особа.

ОБОЉЕЊА ПРОТИВ КОЈИХ СЕ СПРОВОДИ СИСТЕМАТСКА ИМУНИЗАЦИЈА

У фебруару 2018.године на територији Војводине је пријављено 13 случајева туберкулозе, док је једна особа пријављено под дијагнозом хроничног хепатитиса Б.

У више округа Војводине пријављена су 23 случаја малих богиња: на територији Јужнобачког (16 оболелих особа), Сремског (5), Јужнобанатског (1) и Севернобачког округа (1 оболела особа). У 17 случајева добијена је лабораторијска потврда обољења, док су шест случајева класификовани као епидемиолошки повезани. На територији три округа пријављена су 23 случаја великог кашља (у Јужнобачком округу 20, Јужнобанатском округу два случаја и у Сремском округу један случај). Сви случајеви оболевања су лабораторијски потврђени.

**Broj registrovanih slučajeva zaraznih bolesti koje podležu obaveznom prijavljivanju u AP Vojvodini
od 01.02.2018. do 28.02.2018. godine, po okruzima**

Дијагноза		Јужно бачки	Сремски	Северно бачки	Западно бачки	Северно банатски	Средње банатски	Јужно банатски	Укупно
ГРУПА РЕСПИРАТОРНИХ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ									
<i>Tuberculosis</i>	A15-19	2	6	1	1		1	2	13
<i>Pertusis</i>	A37	20	1					2	23
<i>Morbilli sine complication</i>	B05.9	16	5	1				1	23
<i>Parotitis epidemica sine comp.</i>	B26.9	1							1
<i>Influenza virus identificata</i>	J10	153	13	2	4	11	4		187
<i>Influenza virus non identificata</i>	J11	1							1
ГРУПА ЦРЕВНИХ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ									
<i>Enteritis salmonellosa</i>	A02.0, .9	19	6	1	1	2	1	1	31
<i>Dysenteria per Shigella sonnei</i>	A03.3					3	1		4
<i>Infectio intestinalis per E.coli</i>	A04.4	1							1
<i>Enteritis campylobacterialis</i>	A04.5	4		2		5	2	1	14
<i>Diarrhoea causa infectionis</i>	A09		43						43
<i>Hepatitis A</i>	B15.9						1		1
ГРУПА ПОЛНО ПРЕНОСИВИХ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ									
<i>Syphilis alia</i>	A53.9	1					2	1	4
<i>Infectio gonococcica, non specificata</i>	A54.9						1		1
<i>Infectio chlamidialis modo sexuali transmissa</i>	A56.8	6		3			5		14
<i>Hepatitis chronica B sine delta agente</i>	B18.1	1							1
<i>Hepatitis chronica C</i>	B18.2	6		1	1				8
ГРУПА ЗООНОЗА									
<i>Febris Q</i>	A78							2	2
<i>HGBS</i>	A98.5	1							1
<i>Toxoplasmosis</i>	B58.9							1	1
<i>Echinococcosis</i>	B67	1					1		2
УКУПНО		233	74	11	7	21	19	11	376
Latio HIV	Z221.-							1	1
Kliconoštvo crevniх bakterija	Z22.1	5							5
HBsAg nosilaštvo	Z22.5	1							1
anti HCV nosilaštvo	Z22.9	5							5

Vojvođanski epidemiološki mesečnik možete pronaći i na web-adresi:

<http://www.izjv.org.rs/> u delu **publikacije Instituta**

Ukoliko ste u mogućnosti da Vojvođanski epidemiološki mesečnik primete putem e-maila, molimo Vas da nas o tome obavestite putem e-maila upućenog na adresu: epidemioloqija@izjv.org.rs

Registrovani slučajevi zaraznih bolesti koje podležu obaveznom prijavljivanju pojedinačnim prijavama u AP Vojvodini, u periodu 01.01.-28.02.2018.godine, po naseljenim mestima

Hajdučica		Čelarevo	1	Bački Jarak	1	Putinci	
Margita		Parage	1	Sirig		Vitojevci	
Markovićevo		Pivnice		Kamendin		Voganj	
Miletićevo		Silbaš	1	Temerin	4	Žarkovac	
Plandište		Tovariševo		Titel		Ruma	134
Stari Lec		Obrovac		Gardinovci		Stejanovci	1
Velika Greda		Vizić		Lok	2	Hrtkovci	3
Veliki Gaj		Bački Petrovac		Mošorin	1	Sremska Mitrovica	
Apatin		Bački Petrovac	5	Šajkaš	8	Bešenovački Prnjavor	
Apatin	1	Gložan	6	Titel	3	Bešenovo	
Kupusina		Kulpin		Vilovo		Bosut	
Prigrevica		Maglić	1	Indija		Čalma	
Sonta		Beočin		Beška	1	Divoš	
Svilojevo		Banoštor	2	Čortanovci	1	Grgurevci	
Kula		Beočin	49	Indija	11	Jarak	
Crvenka	3	Čerević	6	Jarkovci		Kuzmin	1
Kruščić		Grabovo		Krčedin	2	Lačarak	
Kula	1	Lug	2	Ljukovo	1	Ležimir	
Lipar		Rakovac	4	Maradik	1	Mačvanska Mitrovica	2
Nova Crvenka		Susek	1	Novi Karlovci	2	Mandelos	1
Ruski Krstur		Sviloš	1	Novi Slankamen		Martinci	
Sivac		Bečej		Slankamen. Vinogradi		Nočaj	
Odžaci		Bačko Gradište		Stari Slankamen		Radenković	
Bački Brestovac		Bačko Petrovo Selo	6	Irig		Ravnje	
Bački Gračac		Bečej	45	Dobrodol		Salaš Noćajski	1
Bogojevo		Mileševo	3	Grgetek		Sremska Mitrovica	4
Deronje		Radičević		Irig	1	Sremska Rača	
Karavukovo		Vrbas		Jazak		Stara Bingula	
Lalić		Bačko Dobro Polje	3	Jazak Prnjavor		Šašinci	
Odžaci	1	Kosančić		Krušedol Prnjavor		Šišatovac	
Ratkovo		Kucura	9	Krušedol Selo		Šuljam	
Srpski Miletić		Ravno Selo	5	Mala Remeta		Veliki Radinci	
Sombor		Savino Selo	5	Neradin		Zasavica	
Aleksa Šantić		Vrbas	57	Rivica	1	Stara Pazova	
Bački Breg		Zmajev	1	Velika Remeta		Belegiš	
Bački Monoštor		Žabalj		Vrdnik	10	Golubinci	
Bezdan		Čurug	8	Šatrinci	1	Krnješevci	
Čonoplja		Đurđevo	13	Pećinci		Nova Pazova	1
Doroslovo		Gospođinci	1	Ašanja		Novi Banovci	1
Gakovo		Žabalj	20	Brestač		Stara Pazova	2
Kljajićevo		Novi Sad		Deč		Stari Banovci	
Kolut		Begeč	4	Donji Tovarnik		Surduk	1
Rastina		Budisava		Karlović		Vojka	
Riđica		Bukovac	4	Kupinovo		Šid	
Sombor	2	Čenej	4	Obrež		Adaševci	
Stanišić		Futog	18	Ogar		Bačinci	
Stapar		Kač	26	Pećinci	1	Batrovci	
Svetozar Miletić		Kisač	8	Popinci		Berkasovo	
Telečka		Kovilj	14	Prhovo		Bikić Do	
Bač		Ledinci	1	Sibač		Bingula	
Bač		Novi Sad	796	Sremski Mihaljevci		Erdevik	
Bačko Novo Selo		Petrovaradin	14	Subotište		Gibarac	
Bođani		Rumenka	8	Šimanovci		Ilinci	
Plavna		Sremska Kamenica	10	Ruma		Jamena	
Selenča	1	Stari Ledinci		Buđanovci		Kukujevci	
Vajska	3	Stepanovićevo	3	Dobrinci		Ljuba	
Bačka Palanka		Veternik	17	Donji Petrovci		Molovin	
Bačka Palanka	22	Srbobran		Grabovci	1	Morović	
Despotovo	2	Nadalj	6	Klenak	1	Privina Glava	
Gajdobra	1	Srbobran	20	Kraljevci	1	Sot	
Karađorđevo		Turija	1	Mali Radinci	1	Šid	
Mladenovo	1	Sremski Karlovci		Nikinci		Vašica	
Neštin	1	Sremski Karlovci	16	Pavlovci	1	Višnjićevo	
Nova Gajdobra		Temerin		Platićevo			

Legenda:	Bez prijava		Sa prijavama	
----------	-------------	--	--------------	--